

Convergir des de l'esquerra

Potser perquè al calador de l'esquerra els republicans són uns competidors a l'alça, els dos grans partits nacionalistes i progressistes valencià i balear, Bloc Nacionalista Valencià i Partit Socialista de Mallorca (PSM), continuen teixint ponts d'amistat amb Convergència Democràtica de Catalunya (CDC) i, per extensió, amb Convergència i Unió. El llaç preelectoral del PSM amb ERC en les darreres eleccions estatals sembla que no tindrà continuïtat. Tampoc no sembla que, al País Valencià, la relació mantinguda en el si de la plataforma Compromís per l'Estatut, en què hi conviuen Bloc i ERPV, pugui ser el primer pas d'una col·laboració més estreta.

Entre el BNG i CiU. És simptomàtic que en el procés de reforma estatutari valencià la posició del Bloc haja estat defensada pel Bloc Nacionalista Gallec (BNG), i no per CiU o ERC. En el primer cas, ha primat la sempiterna voluntat de "no ingerència en els afers valencians"; en el cas d'ERC, el fet que CiU és l'"aliat preferent" del Bloc, juntament amb PNB i BNG.

Ho va argumentar el mateix secretari general dels nacionalistes valencians, Enric Morera, a aquest setmanari [vegeu núm. 1.129]: "Els nostres socis estratègics són els partits nacionalistes de primera divisió." Un clar senyal per acotar el terreny a ERC, ERPV en la seua marca valenciana.

La darrera època de lideratge de Pere Mayor va caracteritzar-se per un relatiu emmirallament amb Convergència. Es pretenia fer del Bloc un partit, si no frontissa, sí obert a l'espai de centre i centreesquerra. Fins i tot va renàixer el vell anhel de captivar una certa burgesia amb esperit autonomista, allò que sempre ha mancat al País Valencià. La política de pactes a àmbit municipal, amb casos en què els nacionalistes van fer possible que el PP accedira a determinades alcaldies, va malbaratar la imatge de partit progressista que sempre ha caracteritzat la formació hereva d'Unitat del Poble Valencià. La multitud de sensibilitats que hi conviuen no

Els principals partits nacionalistes del País Valencià i les Illes Balears s'han estimat més arribar a acords amb CiU que no amb ERC, si bé tant el Bloc com el PSM se situen a l'esquerra. Els republicans, competidors directes, sí que saludarien treballar conjuntament.

evita que l'esquerra hi siga predominant. És per això que la ponència de l'últim congrés nacional de la formació, celebrat els passats dies 21 i 22 de gener, especificava que "el Bloc és un partit d'esquerres".

Tot i això, la crida que des d'aquestes pàgines va llançar el passat setembre al Bloc i Esquerra Unida el president d'ERPV i diputat al Congrés per ERC, Agustí Cerdà, convidant-los a "treballar conjuntament des d'ara", no va servir de res. Si bé els dos partits nacionalistes hi han mantingut trobades formals, aquestes no han anat més enllà. Tot i que Morera, en l'entrevista referida, no considerava els republicans com a "adversaris", a ningú no se li escapa que la publicitat que la formació independentista obté gràcies a la seua presència al Govern català i al Congrés pot servir-li per esgarrapar uns milers de vots al Bloc.

La conformació d'un pacte preelectoral entre Esquerra Unida del País Valencià (EUPV) –el 30% de la qual és Esquerra i País, de tipus clarament na-

cionalista– i Bloc, al qual es podria afegir ERPV i partits verds, continuen en l'aire. El manteniment de la taxa del 5% dels vots emesos per accedir a les Corts potser obligarà EUPV i Bloc a posar-se d'acord, els agrada més o menys. Que aquesta entesa s'esteneix als republicans no resultarà senzill, però. Tot i que, com ha quedat reflectit a Cerdà fa temps que els va oferir aquesta possibilitat, fonamentada en una línia no gens menyspreable: com va passar en els últims comicis gallecs, la presidència de la Generalitat Valenciana podria dirimir-se per poques desenes de milers de vots, qui sap si juntament amb els que poden anar a parar als republicans i als ecologistes de mena.

El congrés del Bloc va avançar precisament, per tenir els deures fets a l'hora de prendre una decisió amb vista al 2007. Per la seua banda, Esquerra Unida no ha fet el mateix i manté el seu calendari, que a l'octubre té assenyalat l'assemblea al País Valencià. Fins aleshores no han previst parlar d'aliances. Un dels corrents de formació procliu al pacte amb el Bloc però, indica a aquest setmanari que volem, no cal que esperem a l'octubre ni tampoc avançar l'assemblea: n'hem prou de convocar un referèndum i donar llum verd a l'entesa". Aquests corrents, precisament, veurien als bons ulls que també hi entrara ERPV els verds. El problema és el Partit Comunista del País Valencià (PCPV), que controla vora el 60% d'EUPV i que aspira a ser majoritari el 2007 dins el grup parlamentari, cosa que ara no passa. El PCPV i el mateix Bloc pensen que l'accés d'ERPV podria espantar els votants tradicionals de tots dos partits.

Això a banda, les diferències entre CiU i ERC pel pacte bilateral a què s'arribarà amb José Luis Rodríguez Zapatero i Artur Mas sobre l'Estatut català no hi ha incidit en el Bloc, que manté un pacte absolut. Fonts del partit valencianista, en tot cas, l'aposta de Mas per treballar davant el nou text.

Entre la ignorància i la batalla. A Balears, els tres partits nacionalistes (PSM –de Mallorca, de Menorca i de l'Eivissa–, UM i ERC, es relacionen com sempre: entre la ignorància mútua, en el seu defecte, les bregues dial-

tiques i polítiques que protagonitzen de dos en dos. Si en algun moment de la història l'acostament entre els tres podia haver estat possible –cosa, tanmateix, dubtosa–, avui es troben a l'extrem contrari. Més allunyats que mai. Cadascú va a la seua. La baralla entre ERC i CiU al Principat, d'altra banda, no afecta gaire les relacions entre els tres partits nacionalistes de les Illes, ja de per si dolentes, tot i que introdueix elements negatius.

Del 1994 al 2004, l'aliat de CDC a Balears va ser el PSM. I el d'UDC, UM; en aquest cas, més que d'una aliança, cal parlar de col·laboracions esporàdiques i bones relacions. Sempre va existir una sorda pugna entre els dos nacionalistes illencs per veure qui era la referència política a Balears del conjunt de la coalició CiU. L'elegit fou el PSM. Però l'últim any i mig ja no ha estat tan nítid, perquè UM ha aconseguit a vegades semblar l'aliat de la coalició nacionalista catalana. Formalment, però, el PSM no ho ha deixat de ser. El que passe entre CiU i ERC a Catalunya poca importància tindrà en les relacions entre PSM i UM, que no milloraran. Continuen tan dolentes com sempre. O més, sobretot des que els centristes pactaren amb el PP (2003) el Consell de Mallorca. No hi ha cap tipus de pont entre ells, sinó enfrontament absolut.

Si el PSM és l'aliat de CiU, ja podem albirar com són les relacions a les Illes amb ERC. Un allunyament complet o, en el seu defecte, enfrontaments dialèctics. Sobretot des de l'eclosió dels independentistes en les eleccions catalanes del 2003. La primera fornada de militants republicans que implantaren les sigles a les Illes (1987) ho feren després de sortir, traumàticament, del PSM. A pesar que des d'un punt de vista ideològic són moltes més les coincidències que no les divergències entre ambdós partits, les relacions han estat molt difícils. Entre 1987 i 1994, el PSM reclamava que la col·laboració havia de passar per la dissolució o, si més no, congelació de les sigles d'ERC

JOAN CELIÀ

La relació de PSM i Bloc amb CiU ve de fa anys. A dalt, ofrena a la flama de la llengua dins de la III Trobada Nacionalista. S'hi pot veure Jordi Pujol i, a la seua dreta, Pere Sampol i Pere Mayor.

a Balears. Cosa que mai no fou acceptada. Quan el 1994 es segellà l'aliança CiU-PSM, la relació amb ERC passà a ser inexistente. El PSM feia com si no existiren els independentistes, la poca entitat electoral dels quals afavoria aquesta actitud.

El 2003, després de la derrota del Pacte de Progrés, el PSM entrà en un procés intern de renovació. Gairebé al mateix temps, ERC donava la sorpresa en les eleccions catalanes i, de sobte, el protagonisme dels republicans a les Illes era un fet. En les generals del 2004 tots dos feren part de la coalició Progressistes (amb EU i Els Verds) i van obrir una possibilitat de col·laboració permanent, encara que no fóra bilateral.

Tanmateix, quan a la tardor passada el PSM decidí acudir a les pròximes eleccions autonòmiques tots sols, de bell nou s'han reproduït les fregades dialèctiques amb els republicans. El PSM afirma sovint que, si ERC vol col·laborar, ha d'entrar en el partit com a corrent, cosa que els independentistes rebutgen perquè els obligaria a dissol-

dre les sigles. Per la seua banda, la proposta d'ERC és crear un gran acord nacionalista a les Illes, que fins i tot podria incloure UM i col·lectius nacionalistes socials diversos, sempre negociant entre iguals i sense perdre de vista el pes de cadascun –que va quedar fixat en les eleccions europees del 2004–. Tanmateix, el PSM rebutja aquesta opció.

Les bregues al Principat entre CiU i ERC poden tenir una influència relativa en les males relacions dels republicans i PSM –si aquest manté l'aliança amb la coalició nacionalista catalana–, i fer-les encara pitjors.

Pel que fa a la relació entre UM i ERC, no ha existit mai. Excepte alguna conversa informal sense importància. Els camins, les ideologies i les opcions tàctiques de cada partit són tan diferents que ara és molt difícil imaginar un àmbit de col·laboració orgànica.

Si no hi ha canvis, ara per ara molt improbables, les tres opcions nacionalistes de Balears acudirán a les eleccions de l'any vinent en competència directa entre si. Una vegada les urnes hagen sentenciat el pes exacte de cada partit, potser es podran obrir camins diferents dels transitats fins ara...

ERC, amb vista al 2007, aspira a fer llistes conjuntes amb la resta de partits nacionalistes del País Valencià i les Illes

Víctor Maceda
Miquel Payeras